

Hawaii Hawaiian Language Arts

# Grade 1

## Ka 'Ōlelo

### 1 Ka 'Ōlelo Walewaha 1.1

1.1 Hō'ike ka haumāna i ka lawena: M-2.0.1.1

- a Nānā ka maka, ho'olohe ka pepeiao, a pa'a ka waha o ka haumāna i ka manawa kūpono. M-2.0.1.1.A
- b Wala'au ka haumāna i ka manawa kūpono e ho'oma'ama'a ai i ka 'ōlelo Hawai'i. M-2.0.1.1.B

2.1 Ho'ohana ka haumāna i kekahi hua 'ōlelo / 'ōlelo kūpono i pani no kekahi hua 'ōlelo / 'ōlelo e like ka mana'o. M-2.0.2.1

- a Ho'ohana ka haumāna i nā hua 'ōlelo i pili loa i kāna mau hana ma'amau. M-2.0.2.1.A
- b Maopopo i ka haumāna, he mau mana'o ko ka hua 'ōlelo ho'okahi. M-2.0.2.1.B

3.1 Pane piha ka haumāna i nā nīnau nohie. M-2.0.3.1

- a Pane piha ka haumāna i nā nīnau e pili ana i nā hana ma'amau āna. M-2.0.3.1.A

3.2 Ho'ohana ka haumāna i nā pepeke ma ka pō'aiapili kūpono a kū i ka mana'o Hawai'i. M-2.0.3.2

- a 'Ōlelo ka haumāna i nā pilina 'ōlelo: He, 'O, Aia, Painu. M-2.0.3.2.A

3.3 Hō'ike ka haumāna i ka 'oko'a o ka hopena a me ka hamani (ha'ina pili). M-2.0.3.3

4.1 Haku ka haumāna i nā nīnau e ho'okele ana i kona 'apomana'o 'ana a i 'ole haku i nīnau e nūnē ana me ke kōkua. M-2.0.4.1

4.2 Noi ka haumāna i nā mea e pono ai 'o ia. M-2.0.4.2

5.1 'Ōlelo ka haumāna me ka poeko, 'a'ohe ona kānalua. M-2.0.5.1

6.1 Ho'olauna aku ka haumāna me ka welina ku'una i ke anaina. M-2.0.6.1

7.1 Ho'opuka ka haumāna i nā nīnau i mea e 'ike ai 'o ia i kona mo'okū'auhau pono'i. M-2.0.7.1

7.2 Ho'onohonoho ka haumāna i ka 'ike i noi'i 'ia ma kahi kūpono o ke 'oloke'a no kona mo'okū'auhau M-2.0.7.2

7.3 Ho'opa'ana'au a ho'opuka ka haumāna i kona mo'okū'auhau pono'i. M-2.0.7.3

8.1 Hō'ike a wehewehe ka haumāna i kekahi mea āna i lawe mai i ka papa. M-2.0.8.1

- a Ha'i'ōlelo uluwale i mua o ke anaina. M-2.0.8.1.A

9.1 Wehewehe ka haumāna i ka 'ōlelo no'eau. M-2.0.9.1

9.2 Ho'opuka ka haumāna i ka 'ōlelo no'eau ma ka pō'aiapili kūpono. M-2.0.9.2

10.1 Ma ka hui, haku 'ia he hana keaka no ka mo'olelo. M-2.0.10.1

11.1 Ha'i hou i ka mo'olelo a ke kumu i ha'i mua ai. M-2.0.11.1

---

## 2 Ka Ho'omaopopo 1.2

12.1 Maka'ala ka haumāna i: M-2.0.12.1

a Nā kani 'oko'a o ka honua M-2.0.12.1.A

b Ka leo kumu / makua M-2.0.12.1.B

13.1 Ho'okō ka haumāna i nā 'ōkuhi a kekahi no ke kaha ki'i 'ana, ka hana 'ana, a 'o ia mau 'ano. M-2.0.13.1

14.1 Ho'olohe a hō'ike ka haumāna e pili ana i kāna i lohe ai. M-2.0.14.1

---

### Ke Mele/ Oli

#### 1 Ka Ho'opa'ana'au 2.1

1.1 Ho'opa'ana'au ka haumāna i nā mele/oli. M-2.M0.1.1

a Ha'i hou ka haumāna i ka mana'o nui o ke mele/oli M-2.M0.1.1.A

---

#### 2 Ka Leo Mele/ Oli 2.2

2.1 Oli ka haumāna i ke oli i ho'opa'ana'au 'ia ma ka pō'aiapili kūpono. M-2.M0.2.1

a Ho'opuka pololei 'ia ke mele/oli. M-2.M0.2.1.A

---

### Ke Kākau

#### 1 Nā 'Ano Kākau 3.1

1.1 Kākau ka haumāna i nā māmala'ōlelo pōkole. 1.K.1.1

2.1 Kākau ka haumāna no nā kumu like 'ole. 1.K.2.1

3.1 'Ike ka haumāna i ka mana'o o ke kahakō a me ka 'okina. 1.K.3.1

4.1 Loihape ka haumāna i kāna mea i kākau ai 1.K.4.1

---

### Ka Heluhelu

#### 1 Nā 'Ano Heluhelu 4.1

1.1 Heluhelu ka haumāna i nā puke i kūpono no kona pae makahiki. 1.H.1.1

2.1 Ha'i hou ka haumāna i ka mea i heluhelu 'ia iā ia ma ke ka'ina pololei. 1.H.2.1

2.2 Kūhi ka haumāna i nā māhele mo'olelo like 'ole (po'oinoa, hame'e, pō'aiapili, hihia, kumuhana, kumu-hopena, panina). 1.H.2.2

2.3 Maopopo ka mana'o o ka hua 'ōlelo hou ma o ka pō'aiapili, ka nānā 'ana i nā ki'i, a me ke kōkua a ke kumu. 1.H.2.3